

METODICKÉ USMERNENIE
MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VÝSKUMU, VÝVOJA A MLÁDEŽE SR
K NÁRODNOSTNÉMU ŠKOLSTVU

Číslo: 2026/20898:1-E1630

Obsah

Použité skratky	2
Úvod	3
Právny rámec.....	4
Kategorizácia národnostného školstva a súvisiace povinnosti	6
Škola s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny	8
Trieda s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.....	10
Škola s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny	12
Trieda s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny.....	14
Národnostné školské zariadenia	15

Použité skratky

MŠ	materská škola
NM	národnostná menšina
OZ	odborný zamestnanec
PZ	pedagogický zamestnanec
RUP	rámcový učebný plán
SŠ	stredná škola
ZŠ	základná škola
ZUŠ	základná umelecká škola
Z. z.	Zbierka zákonov
ŠVP	štátny vzdelávací program
ŠVVP	špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby

Úvod

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) vydáva toto metodické usmernenie, ktorého cieľom je usmerniť zriaďovateľov, orgány štátnej správy v školstve, riaditeľov škôl a ďalších participujúcich aktérov v oblasti národnostného školstva. Zahŕňa povinnosti škôl, tried a školských zariadení zaradených do národnostného školstva vrátane identifikácie relevantných ustanovení právnych predpisov.

Metodické usmernenie vychádza z právneho stavu účinného k 1. 9. 2026 a bude priebežne aktualizované v súlade s prijatými zmenami právnych predpisov.

Právny rámec

Základné práva národnostných menšín v Slovenskej republike zakotvuje Ústava Slovenskej republiky v čl. 34, ktorý tvorí ústavnoprávny základ pre oblasť rozvoja národnostného školstva. Ústava ustanovuje o. i., že „občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám sa za podmienok ustanovených zákonom zaručuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo na vzdelanie v ich jazyku“, a zaručuje sa im aj „všestranný rozvoj, najmä právo spoločne s inými príslušníkmi menšiny alebo skupiny rozvíjať vlastnú kultúru, právo rozširovať a prijímať informácie v ich materinskom jazyku“.

Ústava neobsahuje definíciu národnostnej menšiny. V Slovenskej republike sa zaužíval inštitút „uznania“ skupiny občanov za národnostnú menšinu uznesením Vlády SR. Takýmto spôsobom sú v súčasnosti za národnostné menšiny uznané tieto národnostné komunity: bulharská, česká, chorvátska, goralská, maďarská, moravská, nemecká, poľská, rómska, rusínska, ruská, srbská, ukrajinská, vietnamská a židovská. Tieto komunity majú zastúpenie v Rade vlády SR pre národnostné menšiny, ktorá je poradným orgánom Vlády SR.

Nie všetky jazyky uznaných národnostných menšín však majú zákonný status menšinových jazykov. Zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín (ďalej len „zákon č. 184/1999 Z. z.“) obsahuje definíciu „jazyka (národnostnej) menšiny“. Podľa § 2 citovaného zákona „Jazykom menšiny sa na účely tohto zákona rozumie kodifikovaný alebo štandardizovaný jazyk tradične používaný na území Slovenskej republiky jej občanmi patriacimi k národnostnej menšine, ktorý je odlišný od štátneho jazyka; jazykom menšiny je bulharský jazyk, český jazyk, chorvátsky jazyk, maďarský jazyk, nemecký jazyk, poľský jazyk, rómsky jazyk, rusínsky jazyk a ukrajinský jazyk.“

Počet príslušníkov jednotlivých národnostných menšín sa zisťuje v rámci sčítania obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočňuje v desaťročných intervaloch. Z údajov získaných pri sčítaní obyvateľov vychádza aj nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 35/2023 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam obcí, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 15 % obyvateľstva. Uvedené nariadenie sa však vzťahuje na národnostné menšiny a ich jazyky v súlade so zákonom č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov.

Právo občanov patriacich k národnostným menšinám na vzdelanie v materinskom jazyku zaručujú a podrobnejšie upravujú všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti školstva, najmä:

- zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z. z.“),
- zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 138/2019 Z. z.“),
- zákon č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 321/2025 Z. z.“),

- zákon č. 322/2025 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení (ďalej len „zákon č. 322/2025 Z. z.“),

ako aj ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy vydané na ich vykonanie.

Tabuľka č. 1. Prehľad ustanovení v právnych predpisoch vo vzťahu k národnostnému školstvu

právny predpis	ustanovenie
Ústava Slovenskej republiky	Ustanovuje práva príslušníkov národnostných menšín.
§ 184/1999 §. z.	Upravuje pravidlá používania jazykov národnostných menšín a garantuje právo na vzdelanie v materinskom jazyku národnostných menšín.
§ 245/2008 §. z.	Obsahuje základnú právnu úpravu národnostného školstva.
§ 138/2019 §. z.	Upravuje predpoklady na výkon pracovnej činnosti PZ a OZ vrátane požiadavky na ovládanie jazyka príslušnej národnostnej menšiny.
§ 321/2025 §. z.	Upravuje organizáciu a správu školstva, vrátane osobitných úprav v oblasti názvov, školských obvodov či iných požiadaviek a úprav v oblasti národnostného školstva.
§ 322/2025 §. z.	Obsahuje zohľadnenie vyučovacieho jazyka pri určovaní normatífov, úhrady cestovných nákladov a iných príspevkov.
Nariadenie vlády SR č. 412/2025 §. z.	Upravuje normatívny príspevok pre národnostné školstvo, veľkostný príspevok a spôsob výpočtu normatívneho príspevku pre ZŠ s dvoma vyučovacími jazykmi.
Nariadenie vlády SR č. 35/2023 §. z.	Vydáva zoznam obcí, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 15 % obyvateľstva.
Vyhláška č. 339/2023 §. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii	Upravuje vedenie pedagogickej a ďalšej dokumentácie vrátane rozsahu dokumentácie vedenej dvojjazyčne.
Vyhláška č. 223/2022 §. z. o základnej škole	Obsahuje delenie žiakov na predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra.
Vyhláška č. 224/2022 §. z. o strednej škole	Upravuje osobitosti gymnázií a stredných škôl v národnostnom školstve, najmä v oblasti predmetov maturitnej skúšky.

Kategorizácia národnostného školstva a súvisiace povinnosti

Deťom a žiakom občanov patriacich k národnostným menšinám sa právo na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny zaručuje v národnostnom školstve (§ 12 ods. 3 a 5 a § 144 ods. 1 písm. d) zákona č. 245/2008 Z. z.).

Medzi ciele výchovy a vzdelávania v národnostnom školstve patrí okrem iných umožniť dieťaťu alebo žiakovi získať komunikačné kompetencie v štátnom jazyku, cudzom jazyku a v jazyku národnostnej menšiny a ovládať popri štátnom jazyku a jazyku národnostnej menšiny anglický jazyk a vedieť ho používať (§ 4 písm. b) a e) zákona č. 245/2008 Z. z.).

Národnostným školstvom sa rozumejú školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, triedy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny a národnostné školské zariadenia. **Výchovno-vzdelávací proces v národnostnom školstve sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám** (§ 2 písm. ab) zákona č. 245/2008 Z. z.).

Podpora zachovania a rozvoja kultúrnej a jazykovej identity detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám sa zabezpečuje prostredníctvom **osobitných rámcových učebných plánov** (ďalej len „RUP“) (v prípade ZŠ a niektorých druhov SŠ) a požiadaviek vyplývajúcich z **osobitostí výchovy a vzdelávania detí a žiakov v národnostnom školstve** (okrem jazykových škôl). Tie sa upravujú v samostatnej časti príslušného štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠVP“) (§ 6 ods. 4 písm. j) a n) zákona č. 245/2008 Z. z.).¹ Čo sa týka národnostných školských zariadení, osobitosti nie sú v štátnych výchovných programoch explicitne upravené, avšak tieto zariadenia sa musia vo svojej činnosti tiež zameriavať na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám (ďalej aj ako „NM“). **Školský vzdelávací program a školský výchovný program škôl a školských zariadení patriacich do národnostného školstva teda musí explicitne obsahovať časti týkajúce sa osobitostí výchovy a vzdelávania detí alebo žiakov patriacich k národnostným menšinám.**

Osobitosti výchovy a vzdelávania detí a žiakov v národnostnom školstve sú špecifikované v *Sprievodcovi k osobitostiam výchovy a vzdelávania žiakov v národnostnom školstve*.²

¹ ŠVP pre MŠ, kapitola 11: <https://www.minedu.sk/data/att/5ff/36555.318e99.pdf>

ŠVP (2023) pre ZŠ, kapitoly 7.2, 7.3, 8 a 10: <https://www.minedu.sk/data/att/ab8/36921.6db67a.pdf>

ŠVP (2015) pre 1. stupeň ZŠ, kapitoly 6.2, 6.3, 10 a 12: <https://www.minedu.sk/data/att/6ab/37118.376410.pdf>

ŠVP (2015) pre 2. stupeň ZŠ, kapitoly 6.2, 6.3, 10 a 12: <https://www.minedu.sk/data/att/c77/37120.7389f3.pdf>

ŠVP pre gymnáziá v zmysle Dodatku č. 6, kapitoly 8 a 12: <https://www.minedu.sk/statny-vzdelavaci-program-pre-gymnazia/>

ŠVP pre konzervatóriá, kapitoly 10 a 12: <https://www.minedu.sk/konzervatoria/>

ŠVP pre stredné odborné školy: <https://siov.sk/statne-vzdelavacie-programy/>

² Po zverejnení sprievodcu sa prepojenie doplní.

V súlade s novelou zákona č. 245/2008 Z. z. (zákon č. 323/2025 Z. z.) s účinnosťou od 1. 1. 2026 budú ŠVP pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a štátne výchovné programy pre národnostné školské zariadenia vydávané aj v jazyku príslušnej národnostnej menšiny (§ 6 ods. 7 a § 8 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z.), t. j. v existujúcom vyučovacom alebo výchovnom jazyku. Zároveň aj školský vzdelávací program školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny sa môže vydať aj v jazyku príslušnej národnostnej menšiny (§ 7 ods. 15 zákona č. 245/2008 Z. z.).

Okrem národnostného školstva právo na vzdelávanie v materinskom jazyku sa môže uskutočňovať aj formou bilingválneho vzdelávania v jazyku národnostnej menšiny a súčasne v cudzom jazyku (§ 12 ods. 6 – 8 zákona č. 245/2008 Z. z.).³

Tabuľka č. 2. Školy v národnostnom školstve a súvisiace požiadavky

	Škola s vyučovacím jazykom NM	Trieda s vyučovacím jazykom NM	Škola s vyučovaním jazyka NM	Trieda s vyučovaním jazyka NM
Právny základ	§ 2 písm. ac) zákona č. 245/2008 Z. z.	§ 2 písm. ad) zákona č. 245/2008 Z. z.	§ 2 písm. ae) zákona č. 245/2008 Z. z.	§ 2 písm. af) zákona č. 245/2008 Z. z.
Charakteristika	Vyučovacím jazykom školy je jazyk národnostnej menšiny.	Vyučovacím jazykom triedy je jazyk národnostnej menšiny.	V celej škole sa vyučuje aj jazyk národnostnej menšiny.	V triede sa vyučuje aj jazyk národnostnej menšiny.
Možné školy	MŠ, ZŠ, SŠ, školy pre deti a žiakov so ŠVVP, ZUŠ, jazyková škola	MŠ, ZŠ, SŠ, školy pre deti a žiakov so ŠVVP, ZUŠ, jazyková škola	ZŠ, ZŠ pre žiakov so ŠVVP, SŠ, SŠ pre žiakov so ŠVVP	ZŠ, ZŠ pre žiakov so ŠVVP, SŠ, SŠ pre žiakov so ŠVVP
Osobitosti	Podľa ŠVP pre príslušný druh a typ školy, ak sú definované.			
Pedagogická dokumentácia	Vedie sa dvojjazyčne v rozsahu uvedenom vo vyhláske.		Vedie sa v slovenskom jazyku.	
Financovanie na žiaka	ZŠ – 114 % ZŠ pre žiakov so ŠVVP, SŠ, SŠ pre žiakov so ŠVVP – 108 %	Trieda ZŠ – 114 % Trieda ZŠ pre žiakov so ŠVVP, SŠ, SŠ pre žiakov so ŠVVP – 108 %	ZŠ – 105 %	Trieda ZŠ – 105 %
Predpoklady a kvalifikačné predpoklady	Predpokladom vyučovania predmetu v jazyku národnostnej menšiny je ovládanie jazyka NM.		Žiadne osobitné požiadavky.	

³ Rámcový učebný plán: https://nivam.sk/wp-content/uploads/rup_g_5_r_bilingvalne.pdf

- Celý výchovno-vzdelávací proces vo všetkých triedach školy sa okrem vyučovania slovenského jazyka⁴ a cudzích jazykov uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny – § 2 písm. ac) zákona č. 245/2008 Z. z.
- Vzdelávací proces sa vo všetkých triedach školy uskutočňuje podľa príslušného ŠVP a RUP pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny (RUP sa netýka materských škôl, pretože tie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. nemajú rámcové učebné plány), so zohľadnením požiadaviek vyplývajúcich z osobitostí výchovy a vzdelávania detí a žiakov v národnostnom školstve uvedených v príslušnom ŠVP – § 6 ods. 4 písm. n) zákona č. 245/2008 Z. z.
- Pedagogická dokumentácia a ďalšia dokumentácia sa v celej škole vedie dvojjazyčne podľa vyhlášky č. 339/2023 Z. z.⁵ a jej prílohy – rozsah vedenia dokumentácie dvojjazyčne je uvedený v stĺpci tabuľky pod označením „Škola/trieda s vyučovacím jazykom NM“.
- Sú financované podľa § 7 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia vlády č. 412/2025 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov, tzn. majú zvýšený normatív (okrem materskej školy) podľa personálnej a ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu. V prípade
 - základnej školy pre žiakov so ŠVVP, strednej školy a strednej školy pre žiakov so ŠVVP s iným vyučovacím jazykom ako štátnym jazykom je 108 % normatívu na žiaka školy; pri výpočte normatívu sa žiak započítava s koeficientom 1,08;
 - základnej školy s iným vyučovacím jazykom ako štátnym jazykom je 114 % normatívu na žiaka školy; pri výpočte normatívu sa žiak započítava s koeficientom 1,14.
- Názov školy upravuje § 38 ods. 13 zákona č. 321/2025 Z. z. Názov školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny obsahuje druh školy a skutočnosti podľa odsekov 3 až 10 v slovenskom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny oddelené pomlčkou. Názov obsahuje aj slová „s vyučovacím jazykom“ a označenie príslušného jazyka uvedené len v slovenskom jazyku. Ak je sídlom školy obec uvedená v zozname podľa osobitného predpisu, ¹⁴⁾ názov obce sa uvádza v slovenskom jazyku a jazyku národnostnej menšiny oddelené pomlčkou.⁶

⁴ V základných školách a stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským sa vyučuje predmet „Slovenský jazyk a slovenská literatúra“, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk, kým v školách s vyučovacím jazykom inej národnostnej menšiny sa vyučuje predmet „Slovenský jazyk a literatúra“ v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie (§ 12 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.).

⁵ V zmysle vyhlášky č. 216/2026 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 339/2023 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii: https://static.slov-lex.sk/pdf/prilohy/SK/ZZ/2023/339/20260901_5867428-2.pdf

⁶ Príklad: Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Nová ulica 1, Komárno – Komárom.

- Názov spojenej školy upravuje § 39 zákona č. 321/2025 Z. z. V názve spojenej školy alebo spojeného školského zariadenia sa uvádza adresa sídla. V názve spojenej školy alebo spojeného školského zariadenia sa uvádzajú najviac tri druhy alebo typy škôl alebo školských zariadení. V názve sa uvádza
 - a) slovo „spojený“ v príslušnom tvare na začiatku názvu,
 - b) druhy škôl alebo školských zariadení, ktoré sú organizačnými zložkami alebo súčasťami; namiesto druhu školy alebo školského zariadenia sa môže uviesť typ alebo
 - c) kombinácia označenia podľa písmen a) a b).
 - V názve spojenej školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo školského zariadenia s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny sa názov škôl alebo školských zariadení uvádza v slovenskom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny oddelené pomlčkou.⁷
- Predpokladom na vyučovanie predmetu v jazyku národnostnej menšiny v škole s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny je okrem iných aj ovládanie jazyka menšiny podľa § 9 ods. 3 a § 18 zákona č. 138/2019 Z. z. To znamená, že aj vedúci zamestnanec takejto školy má povinnosť ovládať jazyk národnostnej menšiny, ako aj vedúci zamestnanec organizačnej zložky s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny spojenej školy. Zároveň zriaďovateľ spojenej školy, ktorej najmenej jednou organizačnou zložkou je škola s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, môže určiť, že sa aj od riaditeľa spojenej školy vyžaduje aj ovládanie jazyka príslušnej národnostnej menšiny v rozsahu určenom zriaďovateľom (§ 7 ods. 4 zákona č. 321/2025 Z. z.).
- V súlade s § 12 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z. vyučovací jazyk, v ktorom sa (konkrétny) predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa skúška a monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vykonáva.
- V súlade s § 145b ods. 13 zákona č. 245/2008 Z. z. sa v národnostnom školstve podporné opatrenia poskytujú v materinskom jazyku dieťaťa alebo žiaka alebo vo vyučovacom jazyku školy. Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky druhy podporných opatrení. Pri poskytovaní podpory je preto potrebné, aby aj OZ poskytujúci podporné opatrenie ovládal materinský alebo vyučovací jazyk.⁸

⁷ Príklad a): Spojená škola, Nová ulica 1, Šahy alebo Spojená základná škola, Nová ulica 1, Šahy.

Príklad b): Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola a Gimnázium s vyučovacím jazykom maďarským – Gimnázium, Nová ulica 1, Šahy – Ipolyság.

⁸ Z pohľadu podporných opatrení § 9 ods. 3 zákona č. 138/2019 Z. z. explicitne nevyžaduje ovládanie jazyka NM od odborných zamestnancov, iba pre vyučovanie predmetu v jazyku NM a pre výkon pracovnej činnosti v školskom zariadení s výchovným jazykom NM. Pre odborných zamestnancov poskytujúcich podporné opatrenia však zákon č. 245/2008 Z. z. v § 145b predpokladá ovládanie vyučovacieho jazyka školy (v tomto prípade jazyka národnostnej menšiny) alebo materinského jazyka dieťaťa alebo žiaka, práve na účel efektívneho poskytovania podporných opatrení v národnostnom školstve.

- V súlade s § 44 ods. 6 a 7 zákona č. 321/2025 Z. z. škola má samostatný národnostný školský obvod.
- V súlade s § 30 zákona č. 245/2008 Z. z. základnú školu len s ročníkmi prvého stupňa zriaďovateľ zriadi, ak je predpoklad, že sa do nej prihlási najmenej 30 detí, ktoré majú plniť povinnú školskú dochádzku v tejto základnej škole a základnú školu s prvým ročníkom až deviatym ročníkom zriaďovateľ zriadi, ak je predpoklad, že sa do nej prihlási najmenej 150 detí, ktoré majú plniť povinnú školskú dochádzku v tejto základnej škole. Na účely zápisu do registra si ministerstvo môže podľa potreby vyžiadať stanovisko splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny alebo splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity (§ 64 ods. 6 zákona č. 321/2025 Z. z.). Zriaďovacia listina školy obsahuje okrem ostatných náležitostí aj výchovno-vzdelávací jazyk; ak ide o národnostné školstvo, uvedie sa aj, či ide o školu s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny (§ 4 ods. 5 písm. e) a ods. 6 písm. f) zákona č. 321/2025 Z. z.). Ak ide o zmenu vyučovacieho jazyka existujúcej školy v registri, ministerstvo začne konanie a rozhodne na návrh zriaďovateľa. Ministerstvo zároveň so zmenou vyučovacieho jazyka alebo zmenou výchovného jazyka vykoná v registri bez návrhu zmenu názvu školy alebo školského zariadenia; vykonanie zmeny sa uvádza v rozhodnutí o zmene vyučovacieho jazyka alebo výchovného jazyka (§ 61 zákona č. 321/2025 Z. z.). Vyučovací jazyk školy, tried a žiakov škola uvádza aj v rezortnom informačnom systéme k 15. septembru.

Trieda s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

- Ďalý výchovno-vzdelávací proces v príslušnej triede sa okrem vyučovania slovenského jazyka⁹ a cudzích jazykov uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny – § 2 písm. ad) zákona č. 245/2008 Z. z.
- Vzdelávací proces sa uskutočňuje podľa príslušného ŠVP a RUP pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny v príslušných triedach (RUP sa netýka materských škôl, pretože tie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. nemajú rámcové učebné plány), so zohľadnením požiadaviek vyplývajúcich z osobitostí výchovy a vzdelávania detí a žiakov v národnostnom školstve uvedených v príslušnom ŠVP – § 6 ods. 4 písm. n) zákona č. 245/2008 Z. z.
- Pedagogická dokumentácia a ďalšia dokumentácia sa vedie dvojazyčne podľa vyhlášky č. 339/2023 Z. z. a jej prílohy – rozsah vedenia dokumentácie dvojazyčne je uvedený v stĺpci tabuľky pod označením „Škola/trieda s vyučovacím jazykom NM“. To znamená, že v triedach, v ktorých sa výchovno-vzdelávací proces uskutočňuje vo vyučovacom jazyku národnostnej menšiny, je potrebné viesť dokumentáciu v rozsahu ustanovenom vyhláškou. Naopak, v triedach s vyučovacím jazykom slovenským sa pedagogická

⁹ V základných a stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským sa vyučuje predmet „Slovenský jazyk a slovenská literatúra“, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk, kým v školách s vyučovacím jazykom inej národnostnej menšiny sa vyučuje predmet „Slovenský jazyk a literatúra“ v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie (§ 12 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.).

dokumentácia dvojazyčne nevedie. Ak sa príslušná pedagogická dokumentácia vzťahuje na školu ako celok, vedie sa dvojazyčne v rozsahu ustanovenom vyhláškou.

- Sú financované podľa § 7 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia vlády č. 412/2025 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov, tzn. majú zvýšený normatív podľa personálnej a ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu v príslušnej triede. V prípade
 - základnej školy pre žiakov so ŠVVP, strednej školy a strednej školy pre žiakov so ŠVVP s iným vyučovacím jazykom ako štátnym jazykom je 108 % normatívu na žiaka školy; pri výpočte normatívu sa žiak započítava s koeficientom 1,08;
 - základnej školy s iným vyučovacím jazykom ako štátnym jazykom je 114 % normatívu na žiaka školy; pri výpočte normatívu sa žiak započítava s koeficientom 1,14.
- Názov školy upravený v § 38 ods. 14 zákona č. 321/2025 Z. z.: Názov školy s vyučovacím jazykom slovenským a vyučovacím jazykom národnostnej menšiny obsahuje druh školy v slovenskom jazyku a jazyku príslušnej národnostnej menšiny oddelené pomlčkou. Adresa sídla sa uvádza na konci názvu v slovenskom jazyku.¹⁰
- Názov spojenej školy s triedami s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny sa uvádza rovnako ako názov spojených škôl s vyučovacím jazykom slovenským v súlade s § 39 zákona č. 321/2025 Z. z.
- Predpokladom na vyučovanie predmetu v jazyku národnostnej menšiny v triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny je ovládanie jazyka menšiny PZ a OZ podľa § 9 ods. 3 a § 18 zákona č. 138/2019 Z. z. Táto požiadavka sa týka aj riaditeľa školy s triedami s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, ak vyučuje v triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny; to neplatí, ak ide o vyučovanie slovenského jazyka v triede s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny (§ 9 ods. 3 zákona č. 138/2019 Z. z.). Zároveň zriaďovateľ školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo spojenej školy, ktorej najmenej jednou organizačnou zložkou je taká škola, môže určiť, že okrem požiadaviek podľa odseku 3 sa vyžaduje aj ovládanie jazyka príslušnej národnostnej menšiny v rozsahu určenom zriaďovateľom (§ 7 ods. 4 zákona č. 321/2025 Z. z.).
- V súlade s § 12 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z. vyučovací jazyk, v ktorom sa (konkrétny) predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa skúška a monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vykonáva.
- V súlade s § 145b ods. 13 zákona č. 245/2008 Z. z. sa v národnostnom školstve podporné opatrenia poskytujú v materinskom jazyku dieťaťa alebo žiaka alebo vo vyučovacom jazyku školy. Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky druhy podporných

¹⁰ Príklad: Základná škola – Alapiskola, Nová ulica 1, Rožňava.

opatrení. Pri poskytovaní podpory je preto potrebné, aby aj OZ poskytujúci podporné opatrenie ovládal príslušný materinský alebo vyučovací jazyk.¹¹

- V súlade s § 44 zákona č. 321/2025 Z. z. škola má samostatný národnostný školský obvod pre triedy (časť školy) s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.
- Zriaďovacia listina školy s triedami s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny má obsahovať okrem ostatných náležitostí aj výchovno-vzdelávací jazyk – ak ide o národnostné školstvo, uvedie sa, či ide o školu s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny (§ 4 ods. 5 písm. e) a ods. 6 písm. f) zákona č. 321/2025 Z. z.). Ak ide o zmenu vyučovacieho jazyka existujúcej školy v registri, ministerstvo začne konanie a rozhodne na návrh zriaďovateľa.¹² Ministerstvo zároveň so zmenou vyučovacieho jazyka alebo zmenou výchovného jazyka vykoná v registri bez návrhu zmenu názvu školy alebo školského zariadenia; vykonanie zmeny sa uvádza v rozhodnutí o zmene vyučovacieho jazyka alebo výchovného jazyka (§ 61 zákona č. 321/2025 Z. z.). Vyučovací jazyk školy, tried a žiakov škola uvádza aj v rezortnom informačnom systéme k 15. septembru.

Škola s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny

- Výchovno-vzdelávací proces sa uskutočňuje v slovenskom jazyku, ale v každej triede školy sa vyučuje aj jazyk a literatúra príslušnej národnostnej menšiny¹³. Okrem jazyka a literatúry národnostnej menšiny sa môžu v takýchto školách v jazyku národnostnej menšiny vyučovať aj ďalšie predmety, najmä predmety zohľadňujúce kultúrne osobitosti príslušnej národnostnej menšiny – § 2 písm. ae) zákona č. 245/2008 Z. z.
- Vzdelávací proces sa uskutočňuje podľa príslušného ŠVP a RUP pre školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny vo všetkých triedach ZŠ alebo SŠ, so zohľadnením požiadaviek vyplývajúcich z osobitostí výchovy a vzdelávania detí a žiakov v národnostnom školstve uvedených v príslušnom ŠVP – § 6 ods. 4 písm. n) zákona č. 245/2008 Z. z.
- Pedagogická dokumentácia a ďalšia dokumentácia sa vedie v slovenskom jazyku podľa vyhlášky č. 339/2023 Z. z. a jej prílohy – podľa stĺpca tabuľky pod označením „Škola/trieda s vyučovaním jazyka NM“.
- Sú financované podľa § 7 ods. 2 písm. c) nariadenia vlády č. 412/2025 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy

¹¹ Z pohľadu podporných opatrení § 9 ods. 3 zákona č. 138/2019 Z. z. explicitne nevyžaduje ovládanie jazyka NM od odborných zamestnancov, iba pre vyučovanie predmetu v jazyku NM a pre výkon pracovnej činnosti v školskom zariadení s výchovným jazykom NM. Pre odborných zamestnancov poskytujúcich podporné opatrenia však zákon č. 245/2008 Z. z. v § 145b vyžaduje ovládanie vyučovacieho jazyka školy (v tomto prípade jazyka národnostnej menšiny pre triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny) alebo materinského jazyka dieťaťa alebo žiaka, práve na účel efektívneho poskytovania podporných opatrení v národnostnom školstve. Pre efektívne poskytovanie podporných opatrení v škole je preto potrebné, aby OZ ovládal oba vyučovacie jazyky školy (slovenský jazyk a vyučovací jazyk príslušnej národnostnej menšiny) alebo aby bola zabezpečená dostupnosť takejto podpory prostredníctvom OZ príslušného zariadenia poradenstva a prevencie.

¹² Napríklad zmena vyučovacieho jazyka školy zo „slovenský“ na vyučovací jazyk „slovenský a rusínsky“ v prípade vytvorenia triedy s vyučovacím jazykom rusínskym v škole.

¹³ Táto kategória sa týka len základných a stredných škôl, keďže sa v materských školách nevyučujú predmety.

a školské zariadenia v znení neskorších predpisov, tzn. majú zvýšený normatív pre základné školy podľa personálnej a ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu. V prípade:

- základnej školy, ktorý sa učí jazyk národnostnej menšiny, je 105 % normatívu na žiaka školy; pri výpočte normatívu sa žiak započítava s koeficientom 1,05.¹⁴
- Názov školy upravuje § 38 ods. 12 zákona č. 321/2025 Z. z.: Názov školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny obsahuje druh školy a skutočnosti podľa odsekov 3 až 10 v slovenskom jazyku a slová „s vyučovaním jazyka“ a označenie príslušného jazyka uvedené len v slovenskom jazyku. Adresa sídla sa uvádza na konci názvu len v slovenskom jazyku.¹⁵
- Pri označovaní spojenej školy postupujú podľa § 39 zákona č. 321/2025 Z. z. – názov uvádzajú rovnako ako spojené školy s vyučovacím jazykom slovenským.
- Predpokladom na vyučovanie predmetu „Jazyk a literatúra národnostnej menšiny“ je vzdelanie v príslušnom študijnom odbore, bez podmienky ovládania jazyka národnostnej menšiny podľa § 9 ods. 3 (ustanovenie sa vzťahuje len na školy s „vyučovacím“ jazykom národnostnej menšiny) a § 18 zákona č. 138/2019 Z. z.
- V súlade s § 12 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z. vyučovací jazyk, v ktorom sa (konkrétny) predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa skúška a monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vykonáva.
- V súlade s § 145b ods. 13 zákona č. 245/2008 Z. z. sa v národnostnom školstve podporné opatrenia poskytujú v materinskom jazyku dieťaťa alebo žiaka alebo vo vyučovacom jazyku školy, ktorý je v tomto prípade slovenský jazyk.
- V súlade s § 44 zákona č. 321/2025 Z. z. škola nemá samostatný národnostný školský obvod, pričom podľa § 44 ods. 8 sa pri určovaní verejných školských obvodov zohľadňuje aj právo detí a žiakov na vzdelávanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.
- V súlade s § 30 zákona č. 321/2025 Z. z. základnú školu len s ročníkmi prvého stupňa zriaďovateľ zriadi, ak je predpoklad, že sa do nej prihlási najmenej 30 detí, ktoré majú plniť povinnú školskú dochádzku v tejto základnej škole a základnú školu s prvým ročníkom až deviatym ročníkom zriaďovateľ zriadi, ak je predpoklad, že sa do nej prihlási najmenej 150 detí, ktoré majú plniť povinnú školskú dochádzku v tejto základnej škole. Na účely zápisu do registra si ministerstvo môže podľa potreby vyžiadať stanovisko splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny alebo splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity (§ 64 ods. 6 zákona č. 321/2025 Z. z.). Zriaďovacia listina školy obsahuje okrem ostatných náležitostí aj výchovno-vzdelávací jazyk; ak ide o národnostné školstvo, uvedie sa aj, či ide o školu s vyučovacím jazykom národnostnej

¹⁴ Pre stredné školy v súčasnosti nie je zvýšený koeficient ustanovený kvôli rovnakému počtu vyučovacích hodín ako v prípade škôl s vyučovacím jazykom slovenským, v ktorých sa žiak neučí jazyk národnostnej menšiny.

¹⁵ Príklad: Základná škola s vyučovaním rusínskeho jazyka, Nová ulica 1, Svidník.

menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny (§ 4 ods. 5 písm. e) a ods. 6 písm. f) zákona č. 321/2025 Z. z.). Vyučovaný jazyk národnostnej menšiny sa uvádza aj v rezortnom informačnom systéme k 15. septembru.

Trieda s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny

- Výchovno-vzdelávací proces sa uskutočňuje v slovenskom jazyku, ale v príslušnej triede základnej alebo strednej školy sa vyučuje aj jazyk a literatúra príslušnej národnostnej menšiny. Okrem jazyka a literatúry národnostnej menšiny sa môžu v takýchto triedach v jazyku národnostnej menšiny vyučovať aj ďalšie predmety, najmä predmety zohľadňujúce kultúrne osobitosti príslušnej národnostnej menšiny – § 2 písm. af) zákona č. 245/2008 Z. z.
- Vzdelávací proces sa uskutočňuje podľa príslušného ŠVP a RUP pre školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny v príslušnej triede ZŠ alebo SŠ, so zohľadnením požiadaviek vyplývajúcich z osobitostí výchovy a vzdelávania detí a žiakov v národnostnom školstve, ktoré sú zvyčajne samostatnou kapitolou príslušného ŠVP.
- Pedagogická dokumentácia a ďalšia dokumentácia sa vedie v slovenskom jazyku podľa vyhlášky č. 339/2023 Z. z. a jej prílohy – podľa stĺpca tabuľky pod označením „Škola/trieda s vyučovaním jazyka NM“.
- Sú financované podľa § 7 ods. 2 písm. c) nariadenia vlády č. 412/2025 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov, tzn. majú zvýšený normatív pre príslušnú triedu podľa personálnej a ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu. V prípade:
 - základnej školy, ktorý sa učí jazyk národnostnej menšiny, je 105 % normatívu na žiaka školy; pri výpočte normatívu sa žiak započítava s koeficientom 1,05.¹⁶
- Pri označovaní školy postupujú podľa § 38 ods. 3 až 10 zákona č. 321/2025 Z. z. – názov uvádzajú rovnako ako školy s vyučovacím jazykom slovenským.
- Pri označovaní spojenej školy postupujú podľa § 39 zákona č. 321/2025 Z. z. – názov uvádzajú rovnako ako spojené školy s vyučovacím jazykom slovenským.
- Predpokladom na vyučovanie predmetu „Jazyk a literatúra národnostnej menšiny“ je vzdelanie v príslušnom študijnom odbore, bez podmienky ovládania jazyka národnostnej menšiny podľa § 9 ods. 3 (ustanovenie sa vzťahuje len na školy s „vyučovacím“ jazykom národnostnej menšiny) a § 18 zákona č. 138/2019 Z. z.

¹⁶ Pre stredné školy v súčasnosti nie je zvýšený normatív ustanovený kvôli rovnakému počtu vyučovacích hodín ako v prípade škôl s vyučovacím jazykom slovenským, v ktorých sa neučí jazyk národnostnej menšiny.

- V súlade s § 12 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z. vyučovací jazyk, v ktorom sa (konkrétny) predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa skúška a monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vykonáva.
- V súlade s § 145b ods. 13 zákona č. 245/2008 Z. z. sa v národnostnom školstve podporné opatrenia poskytujú v materinskom jazyku dieťaťa alebo žiaka alebo vo vyučovacom jazyku školy, ktorý je v tomto prípade slovenský jazyk.
- V súlade s § 44 zákona č. 321/2025 Z. z. triedy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny majú rovnaký školský obvod ako ostatná časť školy. Tento školský obvod nie je národnostný, pričom podľa § 44 ods. 8 sa pri určovaní verejných školských obvodov zohľadňuje aj právo detí a žiakov na vzdelávanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.
- Zriaďovacia listina školy obsahuje okrem ostatných náležitostí aj výchovno-vzdelávací jazyk; ak ide o národnostné školstvo, uvedie sa aj, či ide o školu s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny (§ 4 ods. 5 písm. e) a ods. 6 písm. f) zákona č. 321/2025 Z. z.). Vyučovaný jazyk národnostnej menšiny sa uvádza aj v rezortnom informačnom systéme k 15. septembru.

Národnostné školské zariadenia

- Sústavu školských zariadení podľa zákona č. 245/2008 Z. z. tvoria:
 - a) školské výchovno-vzdelávacie zariadenia (školský klub detí, centrum voľného času, školský internát),
 - b) výchovné zariadenia (diagnostické centrum, reedukačné centrum),
 - c) zariadenia poradenstva a prevencie (centrum poradenstva a prevencie, špecializované centrum poradenstva a prevencie),
 - d) školské účelové zariadenia (zariadenia školského stravovania).
- Národnostným školským zariadením je školské zariadenie, v ktorom sa výchovno-vzdelávací proces a odborné činnosti uskutočňujú v jazyku národnostnej menšiny (§ 2 písm. ag) zákona č. 245/2008 Z. z.). To znamená, že všetky školské zariadenia, okrem zariadení školského stravovania, môžu byť v prípade zriadenia národnostné.¹⁷
- Pri označovaní postupujú podľa § 38 ods. 15 zákona č. 321/2025 Z. z.: Názov národnostného školského zariadenia sa zostavuje podľa odsekov 13 a 14¹⁸; to neplatí, ak ide o výchovné zariadenie, zariadenie poradenstva a prevencie a zariadenie školského stravovania. Tieto školské zariadenia sa označujú rovnako ako školské zariadenie poskytujúce výchovu alebo odborné činnosti v slovenskom jazyku.
- Výchovný proces sa uskutočňuje podľa príslušného štátneho výchovného programu.

¹⁷ V súčasnosti sú ako národnostné školské zariadenia zriadené školské kluby detí, centrá voľného času a školský internát.

¹⁸ Príklad 1: Školský klub detí s výchovným jazykom maďarským – Iskolai klub, Nová ulica 1, Dunajská Streda – Dunaszerdahely.
Príklad 2: Centrum voľného času – Szabadidőközpont, Nová ulica 1, Sládkovičovo.

- V súlade s § 145b ods. 13 zákona č. 245/2008 Z. z. sa v národnostnom školstve podporné opatrenia poskytujú v materinskom jazyku dieťaťa alebo žiaka alebo vo vyučovacom jazyku školy.¹⁹
- Pedagogická dokumentácia a ďalšia dokumentácia národnostného školského zariadenia sa vedie podľa prílohy k vyhláške č. 339/2023 Z. z. – dvojjazyčne len v prípade školských výchovno-vzdelávacích zariadení.
- Pre výkon pracovnej činnosti v národnostnom školskom zariadení s výchovným jazykom NM sa podľa § 9 ods. 3 zákona č. 138/2019 Z. z. vyžaduje aj ovládanie jazyka príslušnej národnostnej menšiny.
- Zriaďovacia listina školského zariadenia obsahuje okrem ostatných náležitostí aj výchovno-vzdelávací jazyk; ak ide o národnostné školstvo, uvedie sa, či ide o školské zariadenie s výchovným jazykom národnostnej menšiny (§ 4 ods. 5 písm. e) a ods. 6 písm. f) zákona č. 321/2025 Z. z.). Ak ide o zmenu výchovného jazyka v registri, ministerstvo začne konanie a rozhodne na návrh zriaďovateľa. Ministerstvo zároveň so zmenou výchovného jazyka vykoná v registri bez návrhu zmenu názvu školského zariadenia; vykonanie zmeny sa uvádza v rozhodnutí o zmene výchovného jazyka (§ 61 zákona č. 321/2025 Z. z.). Na účely zápisu do registra si ministerstvo môže podľa potreby vyžiadať stanovisko splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny alebo splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity (§ 64 ods. 6 zákona č. 321/2025 Z. z.).

¹⁹ § 9 ods. 3 zákona č. 138/2019 Z. z. explicitne vyžaduje ovládanie jazyka NM pre vyučovanie predmetu v jazyku NM a pre výkon pracovnej činnosti v školskom zariadení s výchovným jazykom NM. Pre zamestnancov poskytujúcich podporné opatrenia však zákon č. 245/2008 Z. z. v § 145b vyžaduje ovládanie vyučovacieho jazyka školy alebo materinského jazyka dieťaťa alebo žiaka za účelom efektívneho poskytovania podporných opatrení v národnostnom školstve.